

ABONAMENTUL.

Un an 120 cor. (60 lei)

1/2 an 60 „ (30 lei)

1/4 an 30 „ (15 lei)

O lună 10 „ (5 lei)

Un nr. 50 fl. (25 bani)

Unirea

Ziar național — apare în fiecare zi de lucru.

INSERTIUNI

Un șir garmond:
odată C. 1:50 a doua
și a treia oară C. 1:20

Manuscrise sunt a se
trimite la Redacția
„UNIRII“ Blaj.

Autocandidații.

În trecut eram dedați, ca în campania electorală, când pășiau mai mulți candidați de deputat în aceeași circumscripție, să reprezinte principii și programe deosebite, să pășească, ca exponenți ai partidelor, cari luptau pe arena politică. Ce vedem azi la noi? În unele circumscripții pășesc cu programul partidului național român doi și trei candidați, unul designat de către conducerea partidului, iar ceilalți, ca autocandidați. Asistăm la scena curioasă a luptei politice între membri acelui partid. Aci nu e luptă pentru principii, ci luptă decurge pentru persoane. Nu se caută la solidaritatea partidului, ci la interesele și legăturile personale. Nu este disciplină, ci anarhie. Ce e mai mult, am înțeles, că obvine și cazul, că același individ să pășească în o circumscripție, ca candidat oficial al partidului, iar în alta ca autocandidat tot cu programul partidului național. Cine nu vede, că procedura autocandidaților compromite vaza partidului înaintea poporului? Cum se explică însă, că autocandidații își află aderenți, uneori destul de numeroși, între membri partidului nostru? Noi, apariția această curioasă și demoralizatoare, o aflăm în lipsa noastră de organizație, dară mai ales în lipsa de școală politică a alegătorilor noștri. Nu e mirare; în trecut ne-au eschis legile dela viața constituțională, și așa e firesc, că poporul nu a putut face școală politică.

Autocandidații însă nu sunt din popor, ci peste tot sunt intelectuali, cari ar trebui, ori să iasă din partid, ori să observe disciplina de partid; nu o fac nici una, nici alta. Nu observă disciplina, pentru că au ambiția de a-și face reclamă, și de a ajunge chiar deputați. În scopul acesta încep să critice conducerea partidului, și să o acuze pentru toate miseriile și abuzurile existente și închipuite, de cari suferă poporul, să încerce a face mulțimea să creadă,

că mântuirea atârână dela alegerea lor; ajungând ei în corpurile legiuitoare toate lucrările vor lua altă față, mulțămirea și îndestulirea vor fi generale. Rămân în partid spre a seduce mai ușor poporul.

Dupăce a succes autocandidatului demagog, să-și creeze o atmosferă de popularitate ieftină, cu ajutorul câtorva tovarăși de interese, începe agitațiunea, și exploatează neorientarea mulțamii. Dacă îi succede încercarea, uită de aceia pe cari i-a amăgit, și umblă să-și câștige grația celor dela putere. Dacă nu-i succede, nu se genează, ci spune, că a făcut și el o glumă. Da, o glumă pe contul alegătorilor și a disciplinei.

Acesta este bunul simț și patriotismul autocandidaților! Ei nu sunt conduși de motive curate, ci de ambiție, pofta de răsbunare ori și de alte motive, cari nu isvorese din patriotism curat. Chiar pentru aceea membri partidului național nici de vorbă să nu stee cu așa numiții autocandidați.

Situația.

Se confirmă pe zi ce merge svonul, că în curând va încheia Consiliul suprem de pace, și locul lui îl va lua un Comitet de ambasadori, cari vor avea să grijescă de executarea tratatelor de pace. Multă ispravă nu putem aștepta nici dela acesta, dupăce se pare, că va fi același comitet dar cu chepeneg nou.

Telegramele mai proaspete anunță că fiitorul delegat al

României

la Conferința de pace, în locul Dlui Mișu, va fi generalul Coandă, care afirmative e deja pe drum spre Paris. Ce instrucții va avea nu se știe, dar înainte de întrunirea noului parlament a cărui menire va fi să se pronunțe în mod definitiv în chestia externă a României, se pare, că în meritul afacerilor cari ne privesc nu va intra.

Sărbia

de asemenea amână semnarea tratatului cu Austria, până se va limpezi definitiv afacerea orașului Fiume, pe baza tratatelor ce sunt în curgere la Washington.

Știrile ce sosesc din

Rusia

vorbese despre succesele noi ale armatei lui Denikin, cari ar înainta victorioase pe întreg frontul.

În provinciile Baltice nemții se cuibăresc mereu și n'au nici gând de retragere. Bombardarea mai nouă a orașului Riga, care a cauzat pagube enorme și sute de victime în populația civilă a silit pe reprezentantul misiunii militare franceze din Letonia să protesteze contra acestui barbarism, iar flota anglo-franceză a primit ordin să înceapă operațiile contra trupelor germano-ruse, cari asediază Riga.

Regina României.

O figură duiosă. O intrușipare a idealurilor noastre. O imagină vie a durerilor unui neam, ca și a bucuriilor lui din zilele izbânsei.

Iată-o pe drumul pribegiei, mucenică a suferințelor noastre. Și apoi la Iași, în spitalele de unde moartea uitase să mai plece, în mijlocul exantematiilor, cari aveau o singură bucurie în apusul dureros al vieții, mângâierea Ei, a mamei, bunei și frumoasei Regine.

A trăit în Moldova refugiului, în colțul de pământ unde se găsea vatra demnității unui neam invins, dar nu distrus — și acolo Ea a știut să fie cea mai energică dintre femei, cea mai eroică dintre ființe, sufletul cel mai încrezător în reușita sfârșitului. Alții puteau să aibă clipe de îndoială. Ea nu le-a cunoscut. Și a crezut, — a crezut cu toată splendida Ei alcătuire sufletască — în triumful binelui, în victoria dreptății, în izbânda revendicărilor susținute de un neam.

Regina Maria a României este astfel cea mai vrednică de iubit, de respectat dintre domni-

țele române. Și de aceea acumă când se serbează aniversarea nașterii Ei, inimile românești simt palpital celei mai sincere admirații, respect și iubire pentru Regina Maria, care a știut să-și împletească cu atâta sinceritate și cu atâta nobil avânt, zilele ei cu zilele istoriei românești.

Spre Tronul, care exprimă sufletul nostru întreg, românii de pretutindeni ridică o urare de lungă domnie, care e și sinceră și caldă, și plină de făgăduieli.

(„Viitorul“).

Petronius.

O desmințire. Biroul presei comunică următoarele: În unele ziare din vechiul regat au apărut știri alarmate privitoare la Bănat, colportând svonul că în Bănat s'ar fi ivit mișcări de separatism, ținând la deslipirea de Transilvania și părțile ungurene, — în baza informațiilor luate din Bănat și din loc competent, suntem în situația de a desminți în modul cel mai categoric aceste știri vădit tendențioase. — Mișcarea electorală decurge în Bănat, ca și în Transilvania și părțile ungurene în mod absolut normal și liniștit. — Toți candidații din Bănat, afară de un singur cere, chiar și cei neoficiali, aparțin partidului național român, — aceasta dovedește sentimentul de absolută solidaritate la populația din Bănat și a reprezentanților ei.

O lămurire

Pentru studenții cari vreau să urmeze la „Școala Națională de Poduri și Șosele“ din București.

Știm, că învățatul George Lazar prigomit de soarte, a luat toiagul pribegiei și a trecut munții cu gândul de a deschide la București o școală superioară românească, de care nu eră acolo pe vremea aceea.

Dar domnii de acolo, deși români, l-au primit cam rece, pe motiv, că nu cred, că și în limba proastă românească s'ar putea face știință mai înaltă. Astfel a fost pus la grea încercare bietul dascăl..

In zilele noastre se întâmplă același lucru, dar invers.

Atunci un învățat merge, dincolo și își oferă cunoștințele sale și aceia nu vreau să-l primească; azi cei de dincolo își oferă locașurile lor, ne invită la cursurile lor și noi nu primim, sau ni frică să primim.

Ca un vânt rău a trecut peste noi studenții ardeleni ideea, că „plec în străinătate“ și pentru fiecare din noi numai o seapare mai este, străinătatea, și toți sunt de părerea greșită, că numai în străinătate se poate face carte, pe când nu e tocmai așa.

De pildă școala de „Poduri și Șosele“ din Bacurești poate sta alături de oricare școală din străinătate.

Un profesor dela școala de Poduri, a fost rugat de guvernul din China să-și dea concursul pentru edificarea unui pod din China.

O astfel de școală a cărui renume a ajuns până în China nu este de desprețuit.

Tot așa stăm cu aproape toate celelalte facultăți. In ce privește medicina miei nu mai vorbesc, așa că cu dreptul a declarat rectorul universității din Paris și fratele președintelui republicii franceze Poincaré:

»Din acestea școli — înțeleg școlile superioare din București „au ieșit bărbați cari au fost mari nu numai pentru România ci chiar și pentru întreaga lume“.

Toate acestea le scriu fraților colegi, din motive, că știu sigur că toți cugetați și vedeți lucrurile așa cum și eu le-am văzut la început. Altele mi-s păreriile acum, și mă luau chiar fa răs mulți când le spuneam ce e pe aici spunându-mi: „Ridicul! să faci inginerie la București“ pe toți acești domni îi poftesc să vină și să asculte numai o săptămână cursurile dela „Școala de Poduri“ și cred că își vor schimba îndată păreriile.

Un profesor dela școala noastră m'a întrebat odată, ce e motivul de așa de puțini Transilvăneni cercetează cursurile dela școala de Poduri, „aceia ne-au fost toată speranța și oând acolo ni-se prezintă patru inși.“ I-am răspuns că nu știu, mă genam să-i spun adevărul.

In ce privește căldura cu care am fost primiți și cu care s'au interesat de noi, cel puțin la Poduri și Șosele, merită toată recunoștința. S'au pus la dispoziția noastră intru toate, când au văzut că vrem să muncim, că vrem să ne punem în adevăr pe carte, oa să ne câștigăm cunoștințele de lipsă.

Din primele zile au observat că nu am fi tot așa de bine

pregătiți în matematici ca cei din vechiul regat, de aceea fără să-i rugăm ne-au recomandat să facem cursuri suplimentare ținând inșiși cursuri în orele libere deși eram puțini 3 din Transilvania 1 din Bucovina și 8 din Basarabia.

Acestea am ținut de lipsă să le public în interesul colegilor mei, rugându-i să lase la o parte ideile greșite cari strică nu numai lor dar chiar întreg neamului românesc.

Eu cred, că totul e a se atribui lipsei, de orientare sau informațiilor greșite primite dela străni, cari nu vedeau cu ochi buni, că și valachii au oameni de valoare, și s'au dat toată silința a ne ținea cât mai departe de frații noștri din vechiul regat.

In lături deci cu prejudeciile și să ne punem pe lucru, muncind cu dragoste pentru propășirea neamului.

O tehnică bună trebuie să avem, suntem un popor de 14 milioane locuitori, eu țară bogată, ne așteaptă un viitor strălucit, trebuie să avem o industrie înfloritoare, singura care ne mai lipsește, deci să îmbrățișem câți mai mulți cariera aceasta că totul de aici depinde.

Acum mai mult ca ori când se adevărește, că în poporul românesc este putere de viață. Să ne punem toată încrederea în puterile noastre, prin muncă la biruință, și să dăm mulțumită lui Dumnezeu că »A înfipt în inimile noastre credința în viitorul națiunii noastre“, ca să citez cuvintele Celui Mai Mare Român.

Z. S.

Cei chemați, ieșiți! ...

Infuriata-a vremii vijelie
Și vijorul ce mai vâște încă
Lăsat-a pe-ale voastre frunțicurate
O brandă 'ndurerată și adâncă,
Și par'că atât de îndoiți în suflet
Priviți în zarea zilelor de mâine;
Iar vijorul vâște și să 'ncearcă
Să vă aplece frunțile senine.

In turma cea incredințată vouă
Vrem să pătrundă azi corupătorii,
Pe de o parte cei greșiți în lege
Iar pe de alta liber gânditorii...
Și cu cuvinte late și zămintite
Incearcă 'n tulburarea lor nebună
Trecutul vostru cel atât de falnic
Să-l nimicească, dându-l de min-
ciună.

Dar n'are loc în inimile noastre
Minciuna lor atât de cutezată,
Ci credincioși vă mai păstrăm în
[minte

Din cele zile vrednicia voastră,
Și atât de clar privirea ne străbate
In neagra noapte a zilelor trecute,
Când tulnicul a răsunat la Vidra
Cum voi erați acci cu crucea'n
[frunte.

Și vă vedem zdrobind cu bărbăție
Zăgazurile, cât au fost de grave,
Purtând în mâni făclia deșteptării
Din umilitul sat dintre Târnave,
Și glasul vostru'n tainică șoptire
Vestea în lume ziua biruinții...
Și cu oleu din inimile voastre
Nutrit-ați sfânta candelă a cre-
[dinții.

Vedem apoi hienele 'npanate
Zmulgându-vă din vetrele iubite;...
Iar Clujul și Sopron-ul povestește
De lacrimile voastre 'năbușite.
Dar bine fu primită jertfa voastră
Și nedreptatea și-a trăit veleatul...
Căci v'am văzut jurând la Alba-
[Iulia:
Pestu Bihor să strămutați Carpatul.

Sus inimile! Timpul vă pretinde
Ca să'ncheiați a vredniciei carte
Purtând făclia sfântă-a luminării
Din Tisa peste Prut și mai
[departe...

Din inimi alungați-vă sfiala
Și cu mândrie'n frunte ne pășiți
Căci ne'ncetat vă strigă datorია:
— »Ieșiți din umbră! Cei che-
[mați, ieșiți!...
N. S. Ioanș.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 (modificată)

1. Vor fi considerați ca infractori;

a) Acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi, etc., vor comunica, colporta, comenta în orice chip, știri fie adăvărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

Informațiuni.

— Intre candidaturile neoficiale, se înregistrează la Brașov, aceia a vestitului Arsenie Vlaicu. Fără de nas mai pot fi unii oameni și până unde li mâna păcătoasa noastră indulgență.

— **Ofensiva contra Petrogradului a reinceput.** — După o informație din Reval, transmisă din Copenhaga ofensiva lui Judenici contra Petrogradului a reinceput. Tancuri și tunuri grele sprijinesc această operațiune.

Oprirea armatei nord-vestice a fost numai momentană și a avut de scop să înlesnească înaintarea artileriei grele.

— **Tratatul din Washington pentru Fiume.** — După o informație dată de »Massagero« tratatul referitoare la Fiume, cari urmează la Washington înaintază repede și se așteaptă să intervină curând un compromis satisfăcător și pentru Italia și pentru Wilson.

— **Un chilogram de făină 400 de ruble.** Conform ziarului »Kiewer Abendblatt« în Kiew costă un chilogram de făină 400 de ruble, un chilogram de unt 600 și un chilogram de slănină 700 ruble.

— **Comitetul aranjator din Diciosânmărtin** ne avizează, că petrecerea ce era să se țină în 2 Noembrie la Sânmărtin — județul Târnava-mică — din cauze neprevăzute s'a amânat.

Di Dr. Iuliu Maniu, președintele Consiliului Dirigent și al Partidului național, prin o telegramă adresată președintelui partidului național din Blaj mulțamește călduros pentru urările adresate din prilejul ținerii vorbirii de program a Candidaților Circumscripției Blaj.

— **Alianță franco-italo-română.** Presa din Viena e alarmată de știrea, că în curând se va încheia o alianță franco-italo-română, în care vor intra și Polonia, Jugoslavia, Cehoslovacia, Grecia și Ungaria.

— **Wilson s'a însănătoșat.** Londra. — Starea lui Wilson e foarte bună. Wilson a părăsit ieri pentru prima dată casa, făcând o plimbare cu automobilul. Din toate orașele sosesc telegrame de felicitare. Wilson asistă la proximele ședințe ale senatului. Eri a primit pe Lansing, care a cetit ultimile telegrame din Paris sosite la Washington.

In trenul pers. ce pleacă din gara Războeni (Cucerdea) între 3—4 ore d. a. către Teiuș, s'au pierdut în 9 Sept. c. 2 paltone de iarnă și un pachet cu cărți. Pe unele dintre cărți e semnătura »IOSIF BUCUR«. Aflătorul e rugat a încunoștința pe Iosif Bucur, Teolog a. I. Blaj.

(106) 2—2

APARE SUB INGRIJIREA UNUI COMITET.

Redactor responsabil: IULIU MAIOR.

Numărul censurat de: Ioan Moldovan.